

2025 RAMAZAN VAAZ SİLSİLESİ:

7.GÜN

İSLAM'DA İBADET VE İHLAS

(RAMAZAN'DA İHLASLI İBADETİN ÖNEMİ)

YAZAR: ALİ AYKAÇ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

“Ameller ancak niyetlere göredir ve herkese
ancak niyet ettiği şey vardır.”

Buhârî, Bed'ü'l-Vahy, 1; Müslim, İmâre, 155.

WhatsApp İletişim

daha fazlası için:
www.aliaykac.com

iletişim : (0)541 934 3778

Tüm içeriklerin **ticârî maksatla** kısmen ya da tamamen izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasak olup kul hakkını ihlâl eder. Ayrıca bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca telif hakları üzerinden yasal işlem yapılacaktır. **Ticârî maksat olmadan izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılmasında herhangi bir sorun yoktur.**

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Hamd, bizleri bir kez daha rahmet ve mağfiret mevsimi olan Ramazan'a eriştiren, bizlere orucu farz kılan ve **kulluğumuzun idrakine varmamız için fırsatlar sunan** Yüce Allah'a mahsustur. **Salât ve selâm**, bu ayın nasıl ihya edilmesi gerektiğini yaşayarak öğreten, **kulluk yolunda en güzel örneğimiz olan** Peygamberimiz Muhammed Mustafa ﷺ'in, **onun pâk âline, güzide ashabına ve kıyamete kadar onun izinden giden tüm mü'minlerin üzerine olsun!**

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

İnsanoğlu, var olduğu günden itibaren **yüce bir güce bağlanma, O'na yönelme ve O'na ibadet etme ihtiyacı hissetmiştir**. Tarih boyunca hiçbir medeniyet, inançsızlık üzerine kurulu olmamış; her toplum bir şekilde kulluk etmeyi kendine bir gereklilik olarak görmüştür. Ancak **her ibadet, kabul gören bir ibadet midir?** İşte bu noktada, ibadetlerimizin değerini belirleyen en önemli unsur **ihlastır**.

Düşünün ki bir adam, gece yarısı uykusunu bölerek kalkar, abdest alır, iki rekât namaz kılar. Bir başkası oruç tutar, gün boyu aç ve susuz kalır. Bir diğeri malından büyük bir miktarı sadaka olarak dağıtır. Peki, **bu ibadetler gerçekten Allah katında makbul müdür?** Eğer bu ibadetler, **Allah rızası için yapılmamışsa, içtenlikle ve samimiyetle ifa edilmemişse, gerçekten bir anlam ifade eder mi?**

Rabbimiz bu gerçeği bizlere şöyle bildiriyor: ***“De ki: ‘Bana, dini yalnız Allah’a halis kılarak O’na kulluk etmem emredildi.”***

1

Bu ayet, ibadetin sadece şekilden ibaret olmadığını, asıl önemli olanın niyet ve samimiyet olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Eğer bir ibadet, Allah’tan başkasının rızasını kazanmaya yönelikse, o ibadet gerçek anlamını kaybeder. İhlas olmadan yapılan ibadet, içi boş bir kabuk gibidir; dışarıdan güzel görünse de özünde hiçbir kıymeti yoktur.

Peygamber Efendimiz ﷺ, bir gün ashabıyla otururken şu çarpıcı misali verir: ***“Kıyamet günü ilk hesaba çekilecekler şunlardır: Şehit olmuş bir adam, ilim öğrenip öğreten bir kimse ve malını hayır yolunda harcayan bir kişi. Bunların hepsi amelini Allah için yapmadıkları için yüzüstü cehenneme atılacaktır.”*** 2

Bu hadis, ibadetlerin niyetine göre değer kazandığını ve gösteriş için yapılan amellerin sahibine fayda sağlamayacağını açıkça ortaya koymaktadır. Düşünün ki bir insan, ilim öğrenmiş, Kur’ân okumuş, belki insanlara hidayet yolunu göstermiştir. Ancak, eğer bunları Allah’ın rızasını kazanmak için değil de,

¹ Zümer, 39/11. قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

² Müslim, İmâre, 152. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ... رَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ... فَقِيلَ لَهُ: كَذَبْتَ، وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ عَالِمٌ وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ، فَقَدْ قِيلَ: ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّىٰ أُتِيَ فِي النَّارِ

insanların kendisini övmesi için yapmışsa, bu amellerin kıyamet gününde onu kurtarmayacağı anlatılıyor.

Bu hakikat üzerinde derin derin düşünmek gerekir! **Bugün biz ibadetlerimizi gerçekten Allah için mi yapıyoruz, yoksa insanların takdirini mi önemsiyoruz?** Bir kişi, sabah namazına kalkıp camiye gidiyor. Ancak, bunu sırf çevresindekiler “**Ne güzel, bak namazına ne kadar düşkün!**” desinler diye yapıyorsa, **bu ibadet gerçek anlamını yitiriyor.** Bir başkası, büyük bir hayır yapıyor ama içinde bir beklenti var: “**Beni hayırsever biri olarak bilsinler, adımı övgüyle ansınlar.**” İşte bu, ihlastan uzaklaşmış bir ibadettir.

Ramazan ayı, ihlası yeniden kuşanma mevsimidir. Bu ayda yaptığımız her ibadetin özüne ihlası koymalı, sadece Allah’ın rızasını kazanma niyetiyle amel etmeliyiz. Çünkü oruç, insanların göremeyeceği, yalnızca Allah ile kul arasında olan bir ibadettir. Bu yüzden Allah Teâlâ, hadîs-i kudsîde şöyle buyurur: ***“Ademoğlunun her ameli kendisi içindir, ancak oruç müstesna; çünkü oruç benim içindir ve onun mükâfatını ben vereceğim.”***³

Bu hadîs-i kudsî bizlere, **oruç ibadetinin doğrudan Allah’a yönelen en saf ve en ihlaslı ibadetlerden biri olduğunu öğretmektedir.** Çünkü bir insanın namaz kıldığını, sadaka verdiğini başkaları görebilir. Ancak orucu kimse göremez. **Gizli**

³ Buhârî, Savm, 9; Müslim, Sıyam, 163. كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ

bir ibadet oluşu, orucu daha samimi ve daha ihlaslı bir ibadet kılar.

O hâlde aziz kardeşlerim, **bu Ramazan’ı ihlasla ihya etmeye niyet edelim.** Orucumuzu yalnızca Allah için tutalım, teravihlerimizi sadece O’nun rızasını gözeterek kılalım, sadakalarımızı gösteriştan uzak bir şekilde verelim. Unutmayalım ki, **Allah için yapılmayan ibadetler, içi boş bir kabuk gibidir ne dünyada sahibine huzur verir ne de ahirette bir değer taşır.**

Şimdi kendimize şu soruyu soralım: Eğer dünyada hiç kimse görmeyecek olsaydı, yine de aynı ibadetleri yaparmıydık? Eğer cevabımız “**Evet**” ise, işte o zaman ihlaslı bir kul olma yolundayız demektir. Ama eğer cevabımız “**Hayır**” ise, ibadetlerimizi yeniden gözden geçirme vakti gelmiş demektir.

İnsan, **fıtratı gereği ibadete muhtaç bir varlıktır.** Çünkü Rabbini bilmek ve O’na yönelmek, insanın yaratılış gayesidir. Ancak, bir ibadetin gerçekten Allah katında makbul olup olmayacağını belirleyen **asıl unsur, ihlastır.**

İhlas nedir? Arapça kökenli bu kelime, **saflaştırmak, arındırmak** anlamına gelir. **Dini anlamda ise ihlas, ibadetleri yalnızca Allah için yapmak, içinde hiçbir dünyevi beklenti taşımamaktır.** Yani, bir insan namaz kılıyor, oruç tutuyor, sadaka veriyor olabilir; ama eğer bunları Allah’ın rızasını kazanmak için değil de, insanlar övgüde bulunsun diye yapıyorsa, işte o zaman ihlas yok demektir. **İhlas olmadan yapılan ibadet, şeklen güzel olsa da, hakikatte bir ruh taşımayan kuru bir beden gibidir.**

Kur'ân-ı Kerim'de Rabbimiz buyuruyor: ***“Hâlbuki onlara, dini yalnız Allah’a halis kılarak, O’na ibadet etmeleri emredilmişti.”***⁴

Bu ayet açık bir gerçeği haykırıyor: Allah’ın bizden istediği ibadet, sadece O’na yönelmiş, hiçbir şirk ve gösteriş bulaşmamış, halis bir ibadettir.

Şimdi kendimize soralım: **Bizler, ibadetlerimizi gerçekten Allah için mi yapıyoruz? Yoksa insanların takdirini kazanmak, toplum içinde ‘dindar’ biri olarak görünmek için mi?** Bunu anlamanın bir yolu var: **Eğer yalnızken yaptığımız ibadet, insanların yanında yaptığımızdan farklıysa, ihlas konusunda kendimizi sorgulamamız gerekir!**

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor: ***“Ameller ancak niyetlere göredir ve herkese ancak niyet ettiği şey vardır.”***⁵

Bu hadis bizlere ibadetlerin, niyete göre değer kazandığını öğretiyor. Yani, biri kalkıp gece teheccüd namazı kılsa, ama içinden geçen **“Beni dindar bilsinler”** düşüncesi olsa, **bu namaz Allah katında bir değer taşır mı?**

⁴ Beyyine, 98/5. وَمَا أُمُّرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقَّاءَ

⁵ Buhârî, Bed’ü’l-Vahy, 1; Müslim, İmâre, 155. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

Veya birisi cömertçe sadaka verse ama içinde, “İnsanlar beni hayırsever bilsin” duygusu olsa, **bu sadakanın ahirette ona bir faydası olur mu?**

Bu soruların cevabını Peygamberimiz ﷺ kıyamet gününe dair anlattığı bir hadis-i şerifte veriyor: ***“Kıyamet günü ilk hesaba çekileceklerden biri, ilim öğrenip öğreten ve Kur’an okuyan kimsedir. Allah ona sorar: ‘Bu ilmi neden öğrendin?’ O kişi, ‘Senin rızan için öğrendim’ der. Fakat Allah şöyle buyurur: ‘Hayır! Sen ilmi, insanlar seni âlim bilsin diye öğrendin, Kur’an’ı insanlar seni güzel okuyor desinler diye okudun!’ Sonra yüzüstü sürüklenerek cehenneme atılır.”***⁶

Ne büyük bir tehlike! Bir insan ömrünü ilimle geçirmiş, Kur’an okumuş, öğretmiş ama eğer niyeti Allah rızası değilse, **bu amellerin ahirette ona hiçbir faydası yoktur.**

İşte bu yüzden **ihlas, ibadetin ruhudur.** Eğer bir ibadet ihlastan yoksunsa, o ibadet **şeklen güzel ama manen boş bir kabuk gibidir.**

Ramazan ayı, ihlası öğrenme ve yaşama mevsimidir. Çünkü bu ayda yapılan ibadetler, kişinin gerçek anlamda Allah’a yönelmesini sağlar. **Oruç, yalnızca Allah için yapılan bir**

⁶ *Müslim, İmâre, 152. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ... رَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ... فَقِيلَ لَهُ: كَذَبْتَ، وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ عَالِمٌ وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ، فَقَدْ قِيلَ: ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّىٰ أُلْقِيَ فِي النَّارِ*

ibadettir. İnsan, aç kalabilir, susuz kalabilir; ama gerçek bir oruç, ancak **Allah için tutulduğunda** sahibine sevap kazandırır. Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki: **“Kim Ramazan orucunu imanla ve sevabını Allah’tan bekleyerek tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır.”** ⁷

Bu hadisten anlıyoruz ki, **Ramazan’da oruç tutmanın sadece aç kalmaktan ibaret olmadığını, aksine orucun gerçek anlamda Allah’a yönelik bir ibadet olması gerektiğini** öğreniyoruz. Çünkü oruç, insanların gözünden uzakta bir ibadettir. Namaz kıldığımızı, sadaka verdiğimizizi insanlar görebilir ama **oruç tuttuğumuzu yalnızca Allah bilir.** İşte bu yüzden Allah Teâlâ, hadîs-i kudsîde şöyle buyurur: **“Ademoğlunun her ameli kendisi içindir, fakat oruç benim içindir ve onun mükâfatını bizzat ben vereceğim.”** ⁸

Oruç, ihlasın zirvesidir. Çünkü oruçlu bir insan, gizli bir yerde su içebilir, yemek yiyebilir ama **Allah’ın rızasını kazanmak için nefsine hâkim olur.** Bu yüzden Ramazan ayında yapmamız gereken en önemli şey, **tüm ibadetlerimizde ihlası kuşanmak, sadece Allah için amel etmek ve riyâdan uzak durmaktır.**

⁷ Buhârî, Savm, 6; Müslim, Siyam, 203. قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

⁸ Buhârî, Savm, 9; Müslim, Siyam, 30. كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ

Rabbimiz! Bizleri, ibadetlerinde yalnızca Senin rızanı gözeten, hiçbir dünyevi beklentiye kapılmadan sadece Sana yönelen, ihlasla amel eden kullarından eylesin!

Rabbimiz! Bizleri, Ramazan'ı hakkıyla değerlendiren, orucun sabrıyla kemale eren, gecelerini Kadir bilinciyle ihya eden ve bayrama yalnız bedenleriyle değil, arınmış kalpleriyle ulaşan kullarından eylesin!

Rabbimiz! Bizleri, oruç tutarken yalnız açlığı değil, nefsin terbiyesini idrak eden; ibadet ederken yalnız şekli değil, ruhu ihya eden; kulluk ederken yalnız zahiri değil, kalbi temizleyen kullarından eylesin! (Âmin!..)

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه